

FINANTSINSPEKTSIOON

Finantsinspeksiooni soovituslik juhend

Nõuded vastutava aktuaari aruandele

Soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspeksiooni juhatuse 19.03.2009. a otsusega nr. 1.1-7/13 Finantsinspeksiooni seaduse § 57 lg 1 alusel

1. Pädevus

Finantsinspeksiooni seaduse § 3 kohaselt teostab Finantsinspeksioon riiklikku finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusvääruse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

FIS § 57 lg 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil õigus anda välja soovitusliku iseloomuga juhendeid finantssektori tegevust reguleerivate õigusaktide selgitamiseks või finantsjärelevalve subjektide suunamiseks.

2. Eesmärk ja kohaldamisala

Käesolev soovituslik juhend on kehtestatud kindlustustegevuse seaduse (edaspidi **KindITS**) § 53 lg 5 sisustamiseks ja selgitavate juhiste andmiseks.

Juhendi eesmärk on määratleda miinimumnõuded vastutava aktuaari aruandele, et tagada ühene KindITS § 53 lg 5 mõistmine ja luua hea tava aruandes esitatavale sisule.

Juhendiga määratakse kindlaks minimaalne teabe hulk, mida vastutav aktuaar esitab KindITS sätestatud valdkondade kohta.

3. Nõuded aruandele

Vastutava aktuaari aruanne on sõltumatu hinnang kindlustusandja tegevusele, eesmärgiga:

- kinnitada kindlustusandja aastaaruandes esitatud suuruste ja hinnangute õigsust;
- selgitada esitatud hinnangute aluseks olevaid põhimõtteid, sh kirjeldada hinnangutes kasutatud eelduseid;
- avaldada hindamismetoodika ja arvutusallikate valikute aluseks olnud kriteeriumid;
- juhtida tähelepanu kindlustusandja tegevusele (otsusele), mis vastutava aktuaari hinnangul mõjutab oluliselt kindlustusandja edasist tegevust.

Aruanne peab olema üheselt mõistetav ja lühidalt esitatud.

Aruanne esitatakse soovituslikult 7 alajaotuses, kus alajaotused 2-6 vastavad KindlITS § 53 lg 5 p 1-5.

Soovituslikud alajaotused:

- 1) sissejuhatus ja mõisted;
- 2) kindlustustehniliste eraldiste ja finantskohustuste piisavus ning nende arvutuspõhimõtted ja -metoodika;
- 3) seotud vara ja selle vastavus kindlustustehnilistele eraldistele ja finantskohustustele;
- 4) kindlustusandja poolt kasutatavate kindlustusmaksemäärade piisavus;
- 5) omavahendite vastavus käesolevas seaduses kehtestatud nõuetele;
- 6) kindlustusandja edasikindlustusprogramm;
- 7) muud olulised teemad.

Mõisted, mis erinevad kindlustusandjate järelevalvelistes aruannetes, majandusaasta aruandes, kindlustustehnilistes äriplaanides ja muudes viidatud dokumentides tuleb vastutava aktuaari aruandes mõisteid käsitletavas alajaotuses lahti selgitada.

Aruande igas alajaotuses vastutav aktuaar annab **oma hinnangu** nõutud valdkonna (KindlITS § 53 lõike 5 p 1-5) kohta.

Vastutav aktuaar põhjendab ja nimetab andmete päritolu, millele toetudes kinnitatud hinnangud saadakse.

Viidates auditeeritud majandusaasta aruandele, peab vastutav aktuaar kinnitama, et ta on viidatud tulemuste autor või on vastavad tulemused üle hinnanud ning need kajastavad õiglaselt/õigesti kindlustusandja tegevust.

Kõik aruandes esitatud viited tuleb esitada arusaadavalt ja täpselt (nt juhendi nimetus, kelle poolt kinnitatud ja kinnitamise kuupäev või aastaaruandes konkreetsele peatükile, lehele jms).

Juhul, kui vastutav aktuaar ei nõustu aastaaruandes esitatud hinnangutega, tuleb seda selgelt ja üheselt väljendada.

4. Alajaotustes esitatav teave

4.1 Sissejuhatus ja mõisted

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar:

- 1) kirjeldab strateegilisi kindlustusandja otsuseid, mis mõjutavad KindlITS §53 lg 5 p 1-5 antud hinnanguid;
- 2) selgitab aruandes kasutatavaid mõisteid, et aruanne oleks üheselt arusaadav ja jälgitav koos aruandes viidatud dokumentidega.

4.2 Kindlustustehniliste eraldiste ja finantskohustuste piisavus ning nende arvutuspõhimõtted ja -metoodika (KindlITS § 53 lg 5 p 1)

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar:

- 1) kirjeldab tehniliste eraldiste liigid ja meetodid lähtudes arvutuspõhimõtete erinevusest;
- 2) kirjeldab meetodite erinevust ja selgitab miks kasutatakse erinevaid arvutuspõhimõtteid;
- 3) kirjeldab tehniliste eraldiste hindamisel tehtud põhiparameetrite eelduseid majandusaasta jooksul; eelduste muutmisel majandusaasta jooksul vastutav aktuaar selgitab muudatuste põhjuseid;
- 4) kinnitab eraldiste piisavust tehtud eeldustel (majanduskeskkonna muutustes) ja arvutuspõhimõtetel;
- 5) annab hinnangu boonuste eraldise moodustamisele, lähtuvalt kindlustustingimustest ja kindlustusandja lisakasumi jaotamise strateegiast.

Vastutav aktuaar näitab tehniliste eraldiste piisavust/ ebapiisavust, nt kohustuste ja adekvaatsuse testi abil ning kinnitab eraldiste piisavust/ ebapiisavust.

4.3 Seotud vara ja selle vastavus kindlustustehnilistele eraldistele ja finantskohustustele (KindITS § 53 lg 5 p 2)

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar:

- 1) kirjeldab põhimõtted, mis on seotud vara valiku aluseks (nt viited vastavale strateegiale), selgitab kas investeerimisstrateegias on selgelt eristatud printsiibid kindlustuslepingutest (sh IRE, pensionilepingute) tulenevate kohustuste katteks seotud varale;
- 2) juhhib tähelepanu investeerimisstrateegia muutustele ja põhjendab vastavaid muutusi;
- 3) võrdleb eraldiste kestvust varade kestvusega (pikkus, intressigarantiid);
- 4) annab oma hinnangu seotud vara sobivusest kindlustusandja kohustustele ja investeerimisstrateegiale;
- 5) annab hinnangu vara mahule, mis sobib kohustuste katmiseks ja selgitab kuidas vastav suurus leitakse.

4.4 Kindlustusandja poolt kasutatavate kindlustusmaksemäärade piisavus (KindITS § 53 lg 5 p 3)

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar:

- 1) kirjeldab kuidas kindlustusandja hindab tariifide piisavust erinevatele kindlustusliikidele;
- 2) juhul kui kindlustustingimuste alusel on parameetreid (kulude suurus, riskikatte makse jne) võimalik muuta, siis vastutav aktuaar kirjeldab aasta jooksul tehtud muutusi või järgmisel majandusaastal tehtavaid muutusi, mis mõjutavad tariife ja selgitab ka muudatuste põhjuseid.

4.5. Omavahendite vastavus käesolevas seaduses kehtestatud nõuetele (KindITS § 53 lg 5 p 4)

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar:

- 1) annab omavahendite loetelu ja suuruse, muutuse puhul kirjeldab muutuseid ja muutuste põhjuseid;

- 2) annab hinnangu, kas omavahendite suurus on piisav, et katta kindlustusandja tegevusega kaasnevad riskid;
- 3) kirjeldab lühidalt, millele hinnangu andmisel tuginetakse;
- 4) juhul kui kasutatakse kindlustusandja endapoolset mudelit omavahendite piisavuse hindamiseks, siis kirjeldab ka antud tulemust;
- 5) kinnitab omavahendite normatiivi arvutuse õigsust;

Võttes arvesse majandusliku keskkonna ja kindlustusandja tegevuse muutusi ning muid kindlustusandja tegevust mõjutavaid asjaolusid, vastutav aktuaar annab hinnangu omavahendite piisavusest järgnevals majandusaastaks.

4.6. Kindlustusandja edasikindlustusprogramm (KindlTS § 53 lg 5 p 5)

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar kirjeldab kindlustusandja edasikindlustusprogrammi valikukriteeriume ja kasumlikkust/ kahjumlikkust kindlustusvõtjale.

4.7. Muud olulised teemad

Käesoleva punkti all vastutav aktuaar toob välja tema hinnangul olulised teemad, mis ei leidnud kajastamist seadusest tulenevate sätete all, kuid vastutava aktuaari hinnangul mõjutasid majandusaastal või mõjutavad edaspidi oluliselt kindlustusandja tegevust.

Vastutav aktuaar toob välja peamised kahjumi või kasumi tekkeallikad, mis mõjutasid majandusaasta tulemit ja annab hinnangu kindlustusandja tegevuse jätkusuutlikkusele.

Antud punkti all vastutav aktuaar annab hinnangu kindlustusandja lisakasumi jaotamise otsusele.

5. Jõustumine

Käesolev juhend jõustub 01.10.2009. a.

